

Số: 01/HD - VKSTC

Hà Nội, ngày 04 tháng 01 năm 2021

HƯỚNG DẪN

Công tác kiểm sát việc giải quyết các vụ án hành chính, vụ việc kinh doanh, thương mại, lao động và những việc khác theo quy định của pháp luật năm 2021

Thực hiện Chỉ thị số 01/CT - VKSTC ngày 31/12/2020 của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tối cao về công tác của ngành Kiểm sát nhân dân năm 2021, trong đó Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân (VKSND) tối cao yêu cầu: “*Toàn Ngành xác định công tác kiểm sát việc giải quyết vụ án hành chính, vụ việc dân sự là nhiệm vụ trọng tâm, đột phá trong năm 2021 và nhiệm kỳ tới. Yêu cầu Viện trưởng Viện kiểm sát các cấp, Thủ trưởng đơn vị phải lựa chọn, bố trí cán bộ, Kiểm sát viên có năng lực, trình độ và kinh nghiệm để thực hiện công tác này. Yêu cầu lãnh đạo, Kiểm sát viên phải nhận thức đúng, thực hiện đủ nhiệm vụ, quyền hạn theo quy định của pháp luật; thực hiện nghiêm các quy chế, quy trình và hướng dẫn của VKSND tối cao; nâng cao chất lượng bài phát biểu tại các phiên tòa, phiên họp; có kế hoạch khắc phục những hạn chế, yếu kém của năm 2020, tập trung nâng chất lượng kiểm sát giải quyết án hành chính, dân sự của VKSND cấp tỉnh, cấp huyện. Nâng cao số lượng, chất lượng bản kháng nghị các loại án, nhất là án hành chính...*”; VKSND tối cao hướng dẫn toàn Ngành tập trung triển khai thực hiện các nhiệm vụ trọng tâm và giải pháp trong công tác kiểm sát việc giải quyết các vụ án hành chính, vụ việc kinh doanh, thương mại, lao động và những việc khác theo quy định của pháp luật năm 2021 như sau:

I. NHIỆM VỤ TRỌNG TÂM

1. Nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác quản lý, chỉ đạo, điều hành của VKSND các cấp.
2. Nâng cao chất lượng phát biểu của Kiểm sát viên tại phiên tòa, phiên họp.
3. Nâng cao số lượng, chất lượng kháng nghị, nhất là kháng nghị phúc thẩm án hành chính.

VKSND tối cao xác định khâu công tác đột phá của năm 2021 là: ***“Nâng cao số lượng kháng nghị, tỷ lệ kháng nghị được chấp nhận, nhất là kháng nghị phúc thẩm ngang cấp án hành chính”***.

II. GIẢI PHÁP

1. Về công tác quản lý, chỉ đạo, điều hành

1.1. Về triển khai thực hiện các quy định của pháp luật và của Ngành

Quán triệt đầy đủ các quy định của pháp luật, chú trọng đề ra biện pháp thiết thực, quyết liệt thực hiện, hoàn thành các chỉ tiêu, nhiệm vụ của VKSND trong Nghị quyết số 96/2019/QH14 ngày 27/11/2019 của Quốc hội về công tác phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật, công tác của VKSND, của TAND và công tác thi hành án; chỉ tiêu của ngành Kiểm sát nhân dân.

Thực hiện nghiêm ý kiến chỉ đạo của Viện trưởng VKSND tối cao về việc Viện trưởng VKSND cấp tỉnh trực tiếp phụ trách và chỉ đạo thực hiện hiệu quả những nhiệm vụ trong các chỉ thị, quy chế, quy định, hướng dẫn của VKSND tối cao nhằm nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác kiểm sát việc giải quyết các vụ án hành chính, vụ việc kinh doanh, thương mại, lao động và những việc khác theo quy định của pháp luật. Gắn trách nhiệm của người đứng đầu trong việc giải quyết các vụ án hành chính, vụ việc kinh doanh, thương mại, lao động nghiêm trọng, phức tạp, dư luận xã hội quan tâm hoặc có yếu tố nước ngoài, đáp ứng yêu cầu về chính trị, mục tiêu phát triển kinh tế, xã hội tại địa phương, hạn chế phát sinh điểm nóng, khiếu kiện phức tạp, kéo dài.

Có kế hoạch tổ chức triển khai, thực hiện các đạo luật và các quy định mới của Ngành, cụ thể: Bộ luật Lao động năm 2019 (*có hiệu lực thi hành kể từ ngày 01/01/2021*), nhất là những điểm mới đã được VKSND tối cao giới thiệu tại Tạp chí Thông tin khoa học kiểm sát - Tập 3 năm 2019; Hướng dẫn số 22/HD - VKSTC ngày 05/6/2020 về một số nội dung liên quan đến công tác kiểm sát việc giải quyết các vụ án hành chính trong lĩnh vực đất đai; Quyết định số 299/QĐ - VKSTC ngày 19/8/2020 của Viện trưởng VKSND tối cao về việc ban hành Quy chế kiểm sát việc xem xét, quyết định áp dụng các biện pháp xử lý hành chính tại Tòa án nhân dân; Quyết định số 345/QĐ - VKSTC ngày 22/9/2020 của Viện trưởng VKSND tối cao về việc thực hiện nhiệm vụ kiểm sát xem xét, quyết định áp dụng các biện pháp xử lý hành chính tại Tòa án nhân dân; Hướng dẫn số 29/HD - VKSTC ngày 25/9/2020 về một số nội dung trong công tác kiểm sát việc giải quyết các vụ án

kinh doanh, thương mại; Quyết định số 436/QĐ - VKSTC ngày 09/12/2020 của Viện trưởng VKSND tối cao về việc ban hành Quy trình kiểm sát giải quyết vụ việc phá sản và các quy định, hướng dẫn khác có liên quan.

1.2. Về nâng cao chất lượng đội ngũ công chức

VKSND các cấp phải quan tâm lựa chọn, quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng và bổ nhiệm để có cán bộ lãnh đạo, quản lý giỏi phụ trách lĩnh vực công tác này; đồng thời, bố trí, sắp xếp công chức đủ về số lượng, đảm bảo chất lượng, có tính ổn định, chuyên sâu, có bản lĩnh chính trị vững vàng, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ. Ưu tiên thực hiện đào tạo kỹ năng nghiệp vụ, nhất là tự đào tạo tại chỗ thông qua các hình thức như: Xây dựng các chuyên đề nghiệp vụ chuyên sâu về kỹ năng xây dựng bản phát biểu, kỹ năng phát hiện vi phạm trong các bản án, quyết định của Tòa án để thực hiện các quyền kháng nghị, kiến nghị; thực hiện và đa dạng các hình thức tổ chức phiên tòa rút kinh nghiệm đối với các loại án, tổ chức phiên tòa rút kinh nghiệm theo hình thức mở rộng theo cụm hoặc khu vực đối với cấp huyện; khuyến khích công chức viết bài về kỹ năng nghiệp vụ chuyên sâu đăng tải trên cổng thông tin điện tử của đơn vị, của Ngành.

Có cơ chế khuyến khích, khen thưởng động viên kịp thời những đơn vị, cá nhân hoàn thành tốt nhiệm vụ, ưu tiên bổ nhiệm chức danh tư pháp, chức vụ lãnh đạo, quản lý đối với công chức làm việc trong lĩnh vực công tác này khi có đủ điều kiện, tiêu chuẩn bổ nhiệm như đối tượng khác theo chỉ đạo của Viện trưởng VKSND tối cao. VKSND cấp tỉnh được lựa chọn thí điểm tiếp tục tích cực, chủ động thực hiện Kế hoạch số 159/KH - VKSTC ngày 17/9/2019 của Viện trưởng VKSND tối cao về *“Thí điểm đào tạo, bố trí cán bộ và tăng cường chất lượng công tác kiểm sát việc giải quyết các vụ, việc dân sự, các vụ án hành chính tại một số Viện kiểm sát nhân dân cấp tỉnh”*.

1.3. Về tranh thủ sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy địa phương, sự giám sát của các cơ quan dân cử, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc các cấp; xây dựng mối quan hệ phối hợp trong và ngoài Ngành

VKSND cấp tỉnh, cấp huyện tranh thủ tối đa sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy địa phương, sự giám sát của Đoàn Đại biểu Quốc hội, Hội đồng nhân dân, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc các cấp để phục vụ tốt nhiệm vụ chính trị tại địa phương, nhất là trong thực hiện nhiệm vụ công tác kiểm sát việc giải quyết các vụ án hành chính, vụ việc kinh doanh, thương mại, lao động nghiêm trọng, phức tạp, dư luận

xã hội quan tâm hoặc có yếu tố nước ngoài.

Để thực hiện tốt các nhiệm vụ công tác, VKSND các cấp cần thiết lập mối quan hệ phối hợp chặt chẽ trong nội bộ Ngành, giữa các cấp kiểm sát trong thực hiện nhiệm vụ, công vụ. Đặc biệt trong năm 2021, tích cực tham gia góp ý vào việc xây dựng các văn bản, tài liệu khi VKSND tối cao yêu cầu, gồm: (1) Quy định về quy trình kiểm sát bản án, quyết định giải quyết vụ án hành chính của Tòa án; (2) Hệ thống biểu mẫu văn bản tố tụng, nghiệp vụ trong công tác kiểm sát việc giải quyết vụ việc dân sự, các vụ án hành chính và kiểm sát việc xem xét, quyết định áp dụng các biện pháp xử lý hành chính tại Tòa án nhân dân (thay thế nội dung liên quan trong Quyết định số 204/QĐ - VKSTC ngày 01/6/2017); (3) Tài liệu phục vụ các hội nghị của VKSND tối cao: i) Hội nghị sơ kết 05 năm thực hiện Chỉ thị số 10/CT - VKSTC ngày 06/4/2016 về tăng cường công tác kháng nghị phúc thẩm, giám đốc thẩm, tái thẩm các vụ việc dân sự, vụ án hành chính; ii) Hội nghị sơ kết 05 năm thi hành Luật Tố tụng hành chính năm 2015 trong ngành Kiểm sát nhân dân.

Phối hợp tốt với Tòa án và chính quyền địa phương trong thực hiện chức năng kiểm sát việc giải quyết các vụ án hành chính, vụ việc kinh doanh, thương mại, lao động nghiêm trọng, phức tạp, dư luận xã hội quan tâm hoặc có yếu tố nước ngoài. Phân đấu mỗi VKSND cấp tỉnh đều ký các Quy chế phối hợp trong công tác, trong đó quan tâm ký Quy chế phối hợp giữa Ban cán sự đảng VKSND tỉnh với Ban cán sự đảng Ủy ban nhân dân tỉnh, Quy chế phối hợp với Tòa án nhân dân tỉnh (*tham khảo cách làm của VKSND tỉnh Quảng Ninh*) để bảo đảm cơ chế phối hợp thường xuyên, nâng cao trách nhiệm của cơ quan, tổ chức trong việc cung cấp tài liệu, chứng cứ; bảo đảm việc tham gia phiên tòa, phiên họp và các vấn đề liên quan khác. Nghiên cứu, vận dụng Chỉ thị số 26/CT-TTg ngày 15/11/2019 của Thủ tướng Chính phủ về việc tăng cường chấp hành pháp luật tố tụng hành chính và thi hành án hành chính trong quá trình phối hợp với các cơ quan quản lý nhà nước khi thực hiện công tác kiểm sát.

1.4. Về công tác hướng dẫn nghiệp vụ, trả lời thỉnh thị và thông báo rút kinh nghiệm

VKSND cấp có thẩm quyền tiếp tục đẩy mạnh công tác hướng dẫn nghiệp vụ, giải đáp vướng mắc, thông báo rút kinh nghiệm trong công tác kiểm sát thuộc phạm vi trách nhiệm của đơn vị. Bám sát quy định tại các Điều 6, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15

của Quyết định số 599/QĐ - VKSTC ngày 06/12/2019 của Viện trưởng VKSND tối cao về việc ban hành Quy định về công tác hướng dẫn, giải đáp vướng mắc về pháp luật, nghiệp vụ, báo cáo thỉnh thị trong ngành Kiểm sát nhân dân.

Việc tổ chức rút kinh nghiệm phải được thực hiện đa dạng, bằng nhiều hình thức, trong đó chú trọng việc ban hành thường xuyên, kịp thời thông báo rút kinh nghiệm trong công tác kiểm sát việc giải quyết các vụ án, vụ việc, nhất là các vụ án hành chính trong lĩnh vực quản lý nhà nước về đất đai.

1.5. Về công tác kiểm tra nghiệp vụ

Cần chú trọng thực hiện hình thức kiểm tra đột xuất. Nội dung kiểm tra bám sát Kế hoạch kiểm tra của ngành Kiểm sát nhân dân năm 2021, trong đó tập trung vào nội dung kiểm tra chất lượng phát biểu của Kiểm sát viên tại phiên tòa; công tác kháng nghị, nhất là kháng nghị phúc thẩm đối với các bản án, quyết định giải quyết vụ án hành chính.

2. Về nâng cao chất lượng phát biểu của Kiểm sát viên tại phiên tòa, phiên họp

VKSND các cấp thực hiện việc phân công Kiểm sát viên tham gia 100% các phiên tòa, phiên họp theo đúng quy định của pháp luật, chú trọng phân công Kiểm sát viên có trình độ, kinh nghiệm, bản lĩnh tham gia các phiên tòa, phiên họp đối với các vụ án hành chính, vụ việc kinh doanh, thương mại, lao động nghiêm trọng, phức tạp, dư luận xã hội quan tâm hoặc có yếu tố nước ngoài. Thực hiện nghiêm chỉ đạo của Viện trưởng VKSND tối cao về việc Viện trưởng VKSND các cấp phải trực tiếp nghe báo cáo và cho ý kiến chỉ đạo đối với các vụ án hành chính có người bị kiện là Ủy ban nhân dân hoặc Chủ tịch Ủy ban nhân dân. Tiếp tục tổ chức các cuộc thi xây dựng bản phát biểu của Kiểm sát viên tại phiên tòa, phiên họp theo hướng nâng cao tính thực chất, hiệu quả, tránh hình thức.

Để thực hiện tốt công tác kiểm sát, nâng cao chất lượng phát biểu của Kiểm sát viên tại phiên tòa, phiên họp, Kiểm sát viên cần nghiên cứu kỹ, nắm vững các quy định của pháp luật, các quy chế, quy định, hướng dẫn của VKSND tối cao có liên quan, nhất là Hướng dẫn số 36/HD - VKSTC ngày 30/12/2020 hướng dẫn hoạt động phát biểu của Kiểm sát viên khi tham gia phiên tòa xét xử vụ án hành chính; các Quyết định số 458/QĐ - VKSTC ngày 04/10/2019, Quyết định số 363/QĐ - VKSTC ngày 12/10/2020, Quyết định số 371/QĐ - VKSTC ngày 15/10/2020 của Viện trưởng VKSND tối cao về việc ban hành Quy định hướng dẫn hoạt động của Kiểm sát viên tham gia phiên tòa dân sự sơ thẩm, phúc thẩm, giám đốc thẩm, tái

thẩm và các hướng dẫn nghiệp vụ khác có liên quan; nghiên cứu kỹ tập tài liệu Hội nghị tập huấn chuyên sâu về nghiệp vụ công tác kiểm sát việc giải quyết các vụ án hành chính, vụ việc kinh doanh, thương mại, lao động và những việc khác theo quy định của pháp luật (*Hội nghị tổ chức vào tháng 5/2020 tại thành phố Đà Nẵng*).

Khai thác, nghiên cứu, vận dụng vào công tác kiểm sát thông qua các đề án, đề tài của VKSND tối cao, cụ thể: i) Đề án “*Nâng cao chất lượng phát biểu của Kiểm sát viên tại phiên tòa hành chính*”; ii) Đề án “*Đánh giá thực tiễn thi hành các quy định của Luật Tố tụng hành chính năm 2015 thông qua công tác kiểm sát việc giải quyết các vụ án hành chính liên quan đến khiếu kiện thu hồi đất, giải phóng mặt bằng, tái định cư*”; iii) Đề án: “*Quy trình kiểm sát việc giải quyết theo thủ tục phá sản*”; iv) Đề án: “*Những vấn đề lý luận và thực tiễn trong công tác kiểm sát việc xem xét, quyết định áp dụng các biện pháp xử lý hành chính tại Tòa án nhân dân theo Pháp lệnh số 09/2014/UBTVQH13 ngày 20/11/2014 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội khóa XIII*”; v) Đề tài: “*Công tác kiểm sát việc giải quyết các vụ án hành chính trong lĩnh vực quản lý đất đai đáp ứng yêu cầu trong giai đoạn mới*”. Việc khai thác các đề án, đề tài nêu trên, VKSND các cấp cần chủ động liên hệ với Vụ Pháp chế và Quản lý khoa học VKSND tối cao để được hướng dẫn.

3. Về nâng cao số lượng, chất lượng kháng nghị

3.1. Về kiểm sát bản án, quyết định của Tòa án

Bảo đảm 100% bản án, quyết định của Tòa án được kiểm sát chặt chẽ, lập phiếu kiểm sát bản án, quyết định của Tòa án theo mẫu quy định của Ngành. Qua kiểm sát bản án, quyết định của Tòa án, Viện kiểm sát phát hiện những vi phạm nghiêm trọng để kịp thời báo cáo lãnh đạo Viện kiểm sát cấp mình thực hiện quyền kháng nghị ngang cấp hoặc báo cáo Viện kiểm sát cấp trên kháng nghị phúc thẩm trên cấp. Đối với bản án, quyết định đã có hiệu lực pháp luật, nếu phát hiện có vi phạm nghiêm trọng hoặc có tình tiết mới làm thay đổi bản chất vụ án thì Viện kiểm sát cấp dưới phải kịp thời ban hành Thông báo phát hiện vi phạm trong bản án, quyết định gửi Viện kiểm sát cấp có thẩm quyền xem xét, kháng nghị giám đốc thẩm, tái thẩm. Trong quá trình kiểm sát bản án, quyết định cần nghiên cứu, thực hiện theo Hướng dẫn số 29/HD - VKSTC ngày 01/11/2018 về việc phát hiện vi phạm và thực hiện quyền kháng nghị đối với những vi phạm trong việc giải quyết các vụ án hành chính, vụ việc kinh doanh, thương mại....

3.2. Về thực hiện quyền kháng nghị

Có biện pháp thiết thực để nâng số lượng, chất lượng bản kháng nghị các loại án, nhất là án hành chính; kiểm sát chặt chẽ việc thực hiện các quy định tố tụng và bản án, quyết định, bảo đảm mọi vi phạm pháp luật nghiêm trọng đều được phát hiện để kháng nghị. Chất lượng kháng nghị được xác định trên cơ sở đánh giá của Viện kiểm sát cấp trên.

Nâng cao kỹ năng kiểm sát phát hiện vi phạm trong bản án, quyết định của Tòa án để thực hiện quyền kháng nghị. Trường hợp phát hiện được vi phạm nghiêm trọng của Tòa án là căn cứ để kháng nghị, VKSND các cấp phải quyết liệt, triệt để thực hiện quyền kháng nghị phúc thẩm không để xảy ra tình trạng vì nể nang, né tránh, ngại va chạm thấy đúng không dám bảo vệ, thấy sai không dám đấu tranh mà chỉ dừng lại ở việc phát biểu, trao đổi khắc phục vi phạm tại phiên tòa.

Chú trọng thực hiện công tác kháng nghị phúc thẩm ngang cấp nhằm giảm tỷ lệ bản án, quyết định của Tòa án bị Tòa án cấp trên hủy, sửa nhưng Viện kiểm sát không phát hiện được để thực hiện quyền kháng nghị hoặc không kịp thời thông báo với Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp để tiếp tục xem xét, giải quyết theo thẩm quyền. Đối với trường hợp kháng nghị của Viện kiểm sát có căn cứ nhưng không được Hội đồng xét xử chấp nhận thì phải kịp thời ban hành Thông báo phát hiện vi phạm trong bản án, quyết định gửi Viện kiểm sát cấp có thẩm quyền kháng nghị giám đốc thẩm, tái thẩm. Viện kiểm sát cấp trên phải có trách nhiệm bảo vệ kháng nghị có căn cứ và đúng quy định của pháp luật. Gắn trách nhiệm của Viện trưởng VKSND các cấp có thẩm quyền trong việc kháng nghị phúc thẩm các bản án, quyết định của Tòa án cùng cấp, nhất là đối với các bản án, quyết định giải quyết các vụ án hành chính.

Đối với các vi phạm của Tòa án mà chưa đến mức độ kháng nghị thì phải kiến nghị yêu cầu khắc phục kịp thời. Chú trọng ban hành kiến nghị tổng hợp, nâng chất lượng kiến nghị phòng ngừa vi phạm pháp luật và tội phạm.

3.3. Về đẩy nhanh tiến độ giải quyết đơn đề nghị xem xét theo thủ tục giám đốc thẩm, tái thẩm

Phối hợp giữa các đơn vị có trách nhiệm đề ra các biện pháp đẩy nhanh tiến độ, nâng tỷ lệ giải quyết đơn, chú trọng thực hiện quyền kháng nghị giám đốc thẩm, tái thẩm khi phát hiện vi phạm theo đúng quy định của Luật Tố tụng hành chính, Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015. Thực hiện nghiêm Quy định số 02/QĐ-

VKSTC ngày 26/10/2018 của Viện trưởng VKSND tối cao về việc Viện trưởng VKSND tối cao xem xét, giải quyết đơn đề nghị kháng nghị giám đốc thẩm hoặc tái thẩm đối với trường hợp Viện trưởng VKSND cấp cao đã có Thông báo không kháng nghị giám đốc thẩm hoặc tái thẩm; Quy định số 201/QĐ-VKSTC ngày 20/5/2019 của Viện trưởng VKSND tối cao về việc ban hành quy định về quy trình tiếp nhận, phân loại, thụ lý, xử lý và giải quyết đơn đề nghị xem xét lại bản án, quyết định của Tòa án đã có hiệu lực pháp luật theo thủ tục giám đốc thẩm hoặc tái thẩm.

III. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

Viện trưởng VKSND cấp cao, Viện trưởng VKSND cấp tỉnh căn cứ vào Hướng dẫn này và tình hình thực tế ở địa phương, đơn vị mình, xây dựng Chương trình, Kế hoạch công tác năm 2021 và hướng dẫn công tác cho Viện kiểm sát cấp dưới thuộc thẩm quyền, gửi về VKSND tối cao (Vụ 10) trước ngày 31/01/2021. Kết quả thực hiện các nội dung trong Hướng dẫn này là tiêu chí đánh giá, xếp loại công tác của đơn vị, VKSND các cấp phấn đấu thực hiện tốt để đạt thành tích cao trong thi đua.

Trong quá trình triển khai thực hiện, nếu có khó khăn, vướng mắc, kịp thời báo cáo về VKSND tối cao (Vụ 10) để được hướng dẫn, giải quyết. *VgPS*

Nơi nhận:

- Đ/c Viện trưởng VKSTC (để b/cáo);
- Các đ/c Phó Viện trưởng VKSTC (để b/cáo);
- VKSND cấp cao 1, 2, 3 (để t/hiện);
- VKSND tỉnh, thành phố trực thuộc TW (để t/hiện);
- VP, Vụ 8, Vụ 9, Vụ 11, Vụ 12, Vụ 14, Vụ 15, Vụ 16, Thanh tra VKSTC (để p/hợp);
- Lãnh đạo, công chức Vụ 10 (để t/hiện);
- Lưu: VT, V10 *Ch*

**TL. VIỆN TRƯỞNG
VỤ TRƯỞNG
VỤ KIỂM SÁT VIỆC GIẢI QUYẾT
CÁC VỤ ÁN HÀNH CHÍNH, VỤ VIỆC
KINH DOANH, THƯƠNG MẠI, LAO ĐỘNG
VÀ NHỮNG VIỆC KHÁC THEO QUY ĐỊNH
CỦA PHÁP LUẬT**

Phan Văn Tâm